

La bellesa de la llei de vida

John Fante és considerat un precursor del realisme brut, malgrat que en aquesta novel·la no ho demostrï gaire
ARXIU

PLENS DE VIDA
John Fante

Traducció: Martí Sales
Editorial: Edicions de 1984 (Barcelona, 2013)
Pàgines: 190
Preu: 15 euros

No sé si és un fet comú entre els lectors, però m'acostuma a costar poc identificar què no m'agrada d'un llibre, què em falla, què es podria millorar, i, en canvi, concretar les virtuts, els motius pels quals em sedueix (quan és el cas, és clar) em resulta més complicat. Potser perquè quan l'art ens fa seus és a través d'uns fils invisibles trenats amb emocions; unes emocions en molts casos intransferibles, perquè a cada lector el poden atrapar unes de diferents partint d'una mateixa obra.

Plens de vida, la bona traducció que ha fet al català Martí Sales per a Edicions de 1984 d'aquesta novel·la autobiogràfica de John Fante, n'és una mostra. L'estil és directe, net, ferm. I això, sense que sembli pobre, costa molt. Al magnífic darrer capítol sí que l'autor es deixa anar una mica i ofereix unes descripcions més creatives, per exemple del dolor.

La narració, en primera persona, té el magnetisme del detall quotidià. No hi ha girs argumentals, ni grans herois ni moments èpics. Fante transmet emocions, això sí, que ens obliguen a llegir amb una certa avidesa i, gràcies a l'estil, sense entrebancs. Tot és subtil, tot és natural. Envejable.

John Fante, un dels autors maleïts de la narrativa nord-americana i considerat precursor del realisme brut, va ser guionista per a la indústria de Hollywood. Ell volia ser novel·lista, però no va triomfar en aquesta disciplina fins que feia anys que era mort i va ser descobert per la crítica i els lectors.

A *Plens de vida* coneixem el transcurs dels darrers mesos del primer embaràs (van tenir quatre fills) de la dona de Fante, la Joyce, gran lectora (hi cita Chesterton, Merton, Mauriac, Waugh..., a més de manuals sobre nònats o tractats sobre catolicisme). D'ella sabem des del rebuig a l'embaràs, quan s'adona que el carnisser ja ni la mira, fins al fervor catòlic de l'etapa final, passant per la necessitat de construir (el niu simbòlic), de pastar argamassa i trencar pedres amb l'excusa d'ajudar el sogre; a més del dolorós i paradoxalment divertit final autocompassiu.

Fante ens ofereix una visió amarga, però no amargada, d'aspectes com ara la paternitat, la vellesa, el matrimoni, que descriu com "una tomba, una presó repugnant on un home que obeeix un impuls sobrehumà per ser bo i decent i íntegre acaba fent l'imbècil a les tres de la matinada". Ho escriu quan surt de l'hospital on ha anat a explicar al metge que el fetus sembla que té dos caps.

El tercer personatge protagonista és el pare de Fante, al qual va a buscar a una petita loca-

litat perquè li faci unes reformes a casa. La relació entre tots dos genera els fragments més emotius: la lluita per no engegar a dida un pare dominant i tossut, garrepa i alcohòlic no agressiu, que té la mestria de saber caure bé a tothom i que desitja aquell nét a punt de néixer per damunt de tot, sobretot per damunt del propi fill. Un italià que es defineix com "un ciutadà americà des de fa vint-i-cinc anys. Tinc quatre fills preciosos. Els he criat i repartit per aquest gran país que tenim. És un lloc meravellós, Amèrica. Sempre ens ha cuidat. Déu beneeixi els Estats units d'Amèrica". Una visió que Fante contrasta amb les encara molt profundes arrels supersticioses, que sap mostrar amb ironia.

En la narració de Fante res és estrident, tot flueix, podríem dir, amb la cadència d'un rierol que circula entre camps sembrats i bonics paisatges que oculten abocadors d'escombraries. Però Fante ens orienta la mirada cap a un futur feliç en una història en

L'apunt

El nord-americà John Fante (1909-1983) era fill d'una família humil d'origen italià. Es va guanyar la vida fent guions per a Hollywood. En vida va publicar cinc novel·les (*Plens de vida* va ser la tercera) i un cop mort se'n van editar dues més i dos llibres de relats. El seu fill Dan Fante també és escriptor, amb el to autobiogràfic i maleït del seu pare.

què els homes ploren, quan s'enyoren, quan es retroben, quan neix una criatura. En què l'amor entre la parella ofereix comprensió recíproca per superar petites crisis. En què es palpa la llei de vida, allò que arriben uns per marxar altres, com ara quan pare i fill s'abracen un cop ha nascut la criatura: "El pare mirava per la finestra de la sala d'espera. Li vaig posar la mà a l'espatlla i es va girar. No vaig haver de dir res. Va començar a plorar. Va recolzar el cap a la meva espatlla i va plorar amb molt de dolor. Vaig notar-li els ossos, els músculs vells i tous, i vaig sentir l'olor del meu pare, la suor del meu pare, l'origen de la meva vida. Vaig notar les llàgrimes calentes i la seva solitud, la tendresa de tots els homes i la dolorosa bellesa corprenedora de la vida."

Un Fante més positiu que en altres llibres. Un Fante en alguns moments divertit i força tendre, sense cursileries. Un nou Fante en català. Esperem que Edicions de 1984 ens n'ofereixi la resta. *